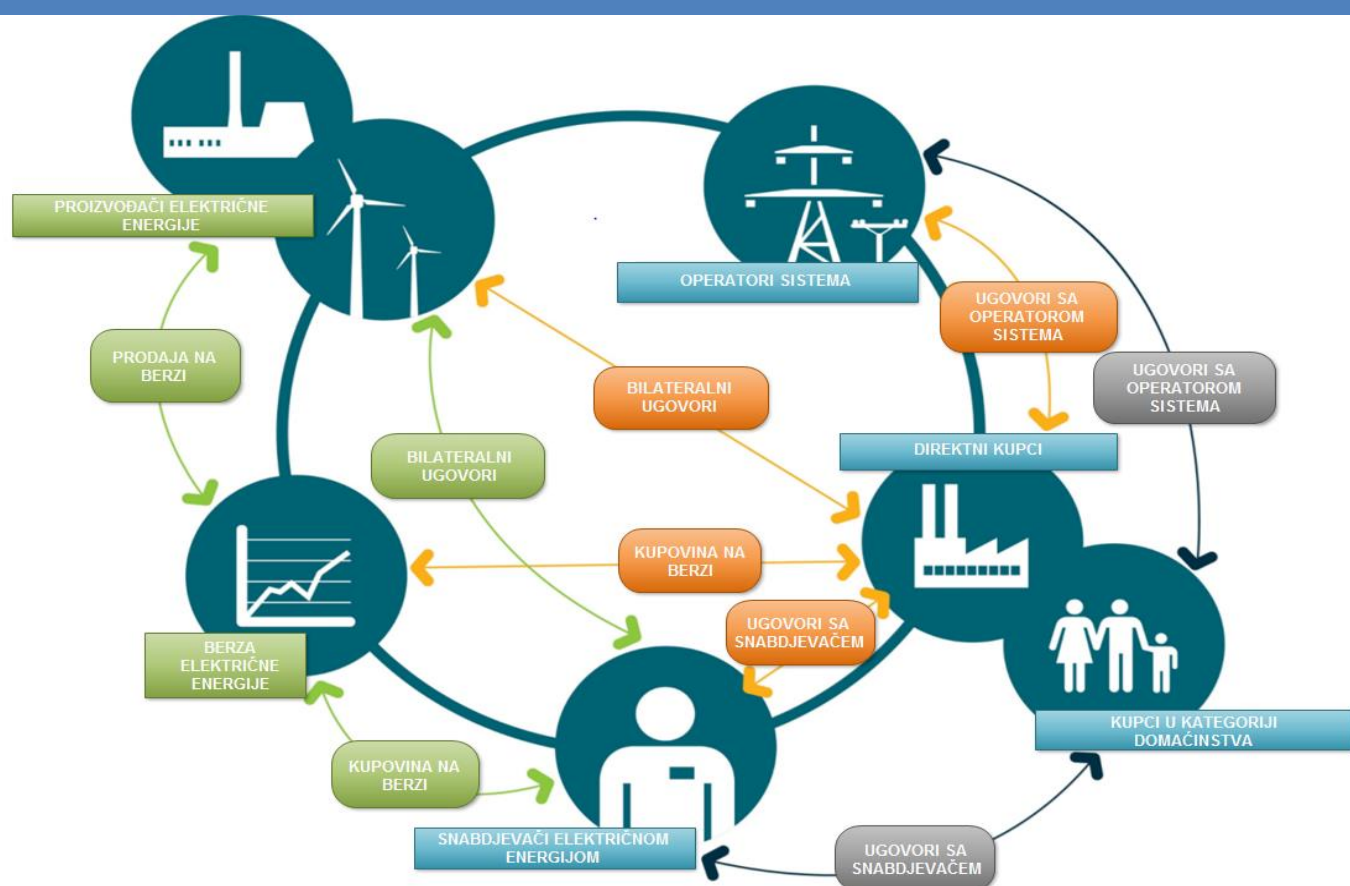

**PROGRAM RADA I FINANSIJSKI PLAN DRUŠTVA SA
OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU „CRNOGORSKI OPERATOR
TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE“- PODGORICA, ZA 2020. I 2021.
GODINU (POSLOVNI PLAN)**

SADRŽAJ

UVOD	4
ORGANIZACIONE PRETPOSTAVKE I OSNOVNI POSLOVI	6
PLAN POSLOVANJA SLUŽBI U OKVIRU DRUŠTVA U 2020. I 2021. GODINI	9
Služba za tržište električne energije	9
Služba za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju	10
Služba za ekonomsko finansijske i opšte poslove	12
Predlog stručnih usavršavanja i radnih posjeta zaposlenih u 2020. i 2021. godini	12
KAPITALNA ULAGANJA U 2020. I 2021. GODINI	16
(Investicija u osnovna sredstva)	
FINANSIJSKI PLAN ZA 2020. I 2021. GODINU	18
REZIME	26

Na osnovu člana 23 stav 2 alineja 4 Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski operator tržišta električne energije“ - Podgorica („Službeni list CG“, br. 30/11, 60/11, 39/15 i 40/19), Odbor direktora Društva, na sjednici održanoj 23.09.2019.godine, usvojio je:

PROGRAM RADA I FINANSIJSKI PLAN DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE“- PODGORICA, ZA 2020. I 2021. GODINU (POSLOVNI PLAN)

UVOD

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" - Podgorica (u daljem tekstu: Operator tržišta) je, u skladu sa Zakonom o energetici i Zakonom o privrednim društvima, osnovan Odlukom Vlade Crne Gore, 16. decembra 2010. godine. Statut Operatora tržišta je donijet 03. februara 2011. godine, a izmjene i dopune 24. novembra 2011. godine, 09. jula 2015. godine i 13. juna 2019. godine. Privredno društvo je registrovano kod Centralnog registra privrednih subjekata 29. jula 2011. godine.

Organi Društva su: Odbor direktora i Izvršni direktor.

Operator tržišta je energetska subjekat, odgovoran za organizovanje i upravljanje tržištem električne energije u Crnoj Gori, otkup električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača i prodaju otkupljene električne energije snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima. Djelatnost Operatora tržišta je djelatnost od javnog interesa i obavlja se kao javna usluga u skladu sa Zakonom o energetici ("Službeni list CG" br. 5/16 i 51/17) (u daljem tekstu: Zakon), Licencom za djelatnost Operatora tržišta električne energije (u daljem tekstu: Licenca), Tržišnim pravilima i međunarodnim standardima.

Na osnovu Zakona, Regulatorna agencija za energetiku (u daljem tekstu: Agencija) donijela je Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije („Službeni list CG“, br. 27/19)(u daljem tekstu: Metodologija), saglasno kojoj se radi Poslovni plan Operatora tržišta za 2020. i 2021. godinu (u daljem tekstu: Poslovni plan). Poslovnim planom se definišu projekcije: finansijskih iskaza, kapitalnih ulaganja, troškova poslovanja i prihoda i otplate kredita, a što je detaljnije obrazloženo i u dijelu koji se odnosi na finansijski plan Društva za 2020. i 2021. godinu, kao i ciljevi i način njihove realizacije koji predstavljaju planski prikaz poslovanja u 2020. i 2021. godini.

Operator tržišta se, počev od 2017. godine, finansira u skladu sa Metodologijom i dijelom Pravilima o utvrđivanju naknade za rad operatora tržišta električne energije (Dodatak Pravilima) u skladu sa Odlukom o dopuni Pravila za korekcije cijena i naknada, donijetom na sjednici Odbora Agencije. Od 2020. godine, Operator tržišta će se finansirati u skladu sa novom Metodologijom u kojoj se najviše izmjena odnosi na strukturu prihoda. Obaveza Operatora tržišta propisana Zakonom i uslovima i opštim obavezama iz Licence je da je finansijski, tehnički i kadrovski osposobljen da obavlja djelatnost. Odgovarajuća finansijska stabilnost je, dakle, jedan od tri osnovna uslova postojanja i funkcionisanja Operatora tržišta.

Hronološki posmatrano, u prethodnom periodu naknada za rad Operatora tržišta se utvrđivala na osnovu Pravila o utvrđivanju naknade za rad operatora tržišta električne energije. Agencija je, krajem juna 2016. godine, u skladu sa Zakonom, donijela Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad Operatora tržišta električne energije kojom se utvrđuju uslovi, način i postupak utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad Operatora tržišta, kao i način izražavanja naknade. Naknada utvrđena na osnovu ove Metodologije primjenjuje se na kupce koji su priključeni na: mrežu visokog napona 110 kV i višeg, mrežu srednjeg napona preko 1 kV do 35 kV, mrežu niskog napona do 1 kV i kupce priključene na zatvorene distributivne sisteme. Naknada utvrđena na osnovu ove Metodologije primjenjuje se i na izvoz električne energije. Agencija je 2019. godine donijela novu Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije, a naknada utvrđena na osnovu ove Metodologije će se primjenjivati na servisiranje poslovnih aktivnosti u 2020. i 2021. godini, a struktura iste se sastoji od: balansnog obračuna u iznosu od 50%, voznih redova u iznosu od 15% i poslovnih aktivnosti koje se odnose na servisiranje električne energije od povlašćenih proizvođača u iznosu od 35% od ukupno dozvoljenog regulatornog prihoda na nivou godine.

Kod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda primjenjuje se regulatorni metod „trošak plus“, koji troškove utvrđivanja naknada zasniva na opravdanim troškovima poslovanja, troškovima amortizacije uz obezbjeđivanje razumne dobiti. Kao polazna osnova za izradu

Poslovnog plana za 2020. i 2021. godinu, analizirani su rezultati poslovanja Operatora tržišta u 2018. i prvoj polovini 2019. godine, specifičnosti poslovanja, pokazatelji na tržištu, odnosno stanje i kretanja na tržištu električne energije u Crnoj Gori, stanje kapaciteta u obavljanju djelatnosti - zaposleni i tehničko - tehnološka opremljenost.

Oblast energetike je od izuzetnog značaja za ukupan privredni razvoj jedne zemlje, a u procesu pridruživanja Evropskoj Uniji - poglavlje 15 energetika, koje je otvoreno u decembru 2015. godine, intenzivno se radi na ispunjavanju uslova iz ovog poglavlja. Značajne aktivnosti u ovoj oblasti su usmjerene i na povećanje mogućnosti investiranja i postavljanje standarda koji se moraju ispuniti u pogledu kvaliteta, što, kada je u pitanju tržište električne energije, uslovljava potrebu, kako regionalnog povezivanja, tako i stvaranja uslova za uključivanje u jedinstveno evropsko tržište električne energije. Na ovaj način, pred energetske subjekte, pa i Operatorom tržišta, postavljaju se ciljevi i obaveze koje Operator tržišta, kao privredno društvo u kontinuiranom razvoju treba uspješno da ispunjava.

Operator tržišta, primjenjujući procedure utvrđene Zakonom i Tržišnim pravilima, omogućava svim zainteresovanim subjektima prijem na tržište električne energije u Crnoj Gori pod jednakim uslovima, uz poštovanje načela javnosti, nediskriminatornosti i nepristrasnosti.

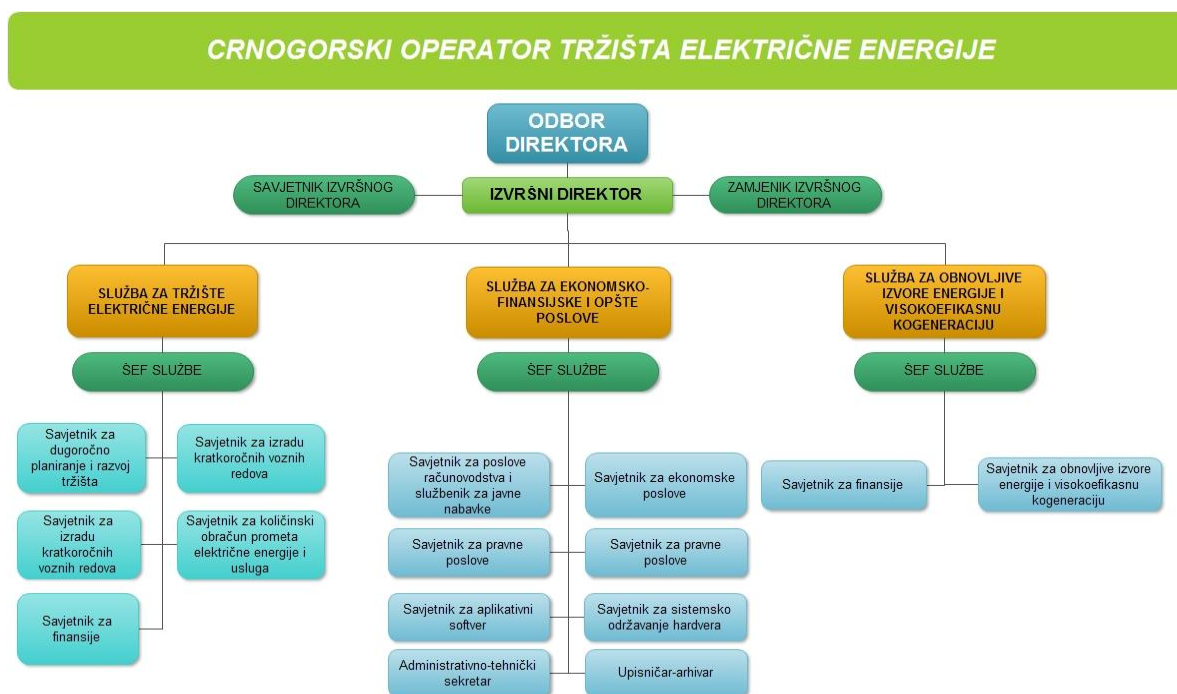
Pored navedenog, potrebno je ukazati da je Vlada Crne Gore Zaključcima, broj: 08-1578, od 17.06.2016.godine, obavezala Operatora tržišta da bude učesnik u osnivanju berze električne energije u Crnoj Gori. Osnivači Berze električne energije DOO /u daljem tekstu: Berza/ su: DOO „Crnogorski operator tržišta“ - Podgorica, Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica i Elektroprivreda AD Nikšić. Odbor direktora Operatora tržišta je, postupajući po zaključcima Vlade, dana 31.05.2017.godine donio Odluku o odobravanju/donošenju osnivačkih akata Berze – Ugovora o osnivanju i Statuta Berze i utvrdio osnivački ulog Društva, u iznosu od 50.010,00 EUR, čime je preuzeta i obaveza uplate navedenih sredstava. Zaključcima Vlade Crne Gore, broj: 07-3876, od 26.07.2018.godine, zaduženi su osnivači Berze da izvrše uplate na ime povećanja osnivačkih uloga za po 70.000,00 EUR.

ORGANIZACIONE PRETPOSTAVKE I OSNOVNI POSLOVI

Glavni zadaci i aktivnosti u Operatoru tržišta:

- ❖ Organizovanje i upravljanje tržištem električne energije, kroz efikasno sprovođenje postupaka, principa i standarda za organizovanje, funkcionisanje i upravljanje tržištem električne energije,
- ❖ Kontinuirano ispunjavanje obaveza utvrđenih Zakonom i podzakonskim aktima u vezi sa otkupom električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača, planovima proizvodnje i njihovom raspodjelom na snabdjevače i kupce samosnabdjevače, i debalansom koji izazivaju povlašćeni proizvođači u elektroenergetskom sistemu Crne Gore.

U dijelu koji slijedi data je organizaciona struktura Operatora tržišta, sa opisom poslova koji se obavljaju. Na slici 1. data je organizaciona šema Operatora tržišta:

Slika 1: Organizaciona šema Operatora tržišta

U Tabeli 1 se nalazi kvalifikacija i broj izvršilaca potrebnih za obavljanje poslova sa punim radnim vremenom.

TABELA 1

<i>Kvalifikacija zaposlenih</i>	<i>Potreban broj izvršilaca sa punim radnim vremenom</i>
VSS dipl. ing. elektrotehnike, dipl. ing elektronike, dipl. ecc. i dipl. pravnik	19
VŠS ekonomista	1
SSS	1
<i>UKUPNO</i>	21

Aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđeni su poslovi za dvadesetjednog izvršioca, međutim, regulatorno dozvoljenim prihodom odobrene su zarade za dvadeset izvršilaca. Potencira se potreba zapošljavanja još jednog diplomiranog pravnika, imajući u vidu da sada sve pravne poslove obavlja jedan izvršilac. U tom smislu isto proističe iz potrebe da jedan izvršilac obavlja poslove iz oblasti energetike, a drugi opšte pravne poslove.

U **Službi za tržište električne energije** obavljaju se poslovi vezani za prijem učesnika na tržište (kontrola priložene dokumentacije, registracija učesnika i dalje praćenje njihovih aktivnosti na tržištu Crne Gore), izrada okvirnog voznog reda (u satnoj rezoluciji, na osnovu pojedinačnih voznih redova prijavljenih od strane entiteta odgovornih za prijavu putem ESS platforme i/ili podataka iz evidentiranih bilateralnih ugovora), ažuriranje podataka o učesnicima na tržištu i balansno odgovornim subjektima/grupama. Takođe se, u koordinaciji sa ostalim službama Društva, izrađuju mjesečni i godišnji izvještaji, održava saradnja sa ostalim energetske subjektima u zemlji, vrši količinski i finansijski obračun odstupanja balansno odgovornih subjekata, prati se izdavanje i naplata faktura; kontinuirano se prate dešavanja na ostalim tržištima Evrope, i uporedna praksa u istim.

U **Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju** obavljaju se poslovi vezani za otkup električne energije proizvedene od povlašćenih proizvođača i prodaju te enegije snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima u Crnoj Gori u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima koja regulišu ovu oblast. Takođe, u Službi se radi na

pripremi mjesečnih i godišnjih izvještaja, kao i u saradnji sa ostalim službama Društva i Ministarstvom ekonomije Crne Gore, na pripremi i izradi akata koja se direktno ili indirektno odnose na oblast proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

U **Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove** obavljaju se poslovi finansijske funkcije (prikupljanje i korišćenje novčanih sredstava, poslovi novčanog prometa, poslovi raspodjele prihoda) računovodstveni poslovi (prikupljanja, sređivanja, obrade i čuvanja podataka o ekonomskim aktivnostima kao i finansijsko izvještavanje o poslovanju društva); poslovi iz oblasti javnih nabavki; pravni poslovi u skladu sa obavezama iz osnovne djelatnosti Operatora tržišta utvrđene Zakonom i Tržišnim pravilima (oblast energetike), opšti pravni poslovi koji se odnose na praćenje i implementaciju (učestvovanje u izradi i izrada potrebnih akata) koji proističu iz propisa koji uređuju ostale segmente rada privrednog društva, između ostalog: statusna akta, organizacijska, radni odnosi, slobodan pristup informacijama i dr.; koordiniranje i razvijanje djelatnosti upravljanja i razvoja informacionog sistema, uz istovremenu povezanost svih organizacionih djelova operatora tržišta i obavljanje svih poslova iz oblasti informacionih tehnologija isl.

Van organizacionih jedinica sistematizovani su poslovi: izvršnog direktora, zamjenika izvršnog direktora i savjetnika izvršnog direktora.

PLAN POSLOVANJA SLUŽBI U OKVIRU DRUŠTVA U 2020. I 2021. GODINI

Služba za tržište električne energije

Pored redovnih poslova koji se obavljaju u okviru Službe za tržište električne energije planiramo da u toku 2020. i 2021. godine radimo na stvaranju pretpostavki za efikasniji rad i funkcionisanje Službe, unapređenju saradnje sa službama drugih energetske subjekata, kao i iniciranju aktivnosti van uskog opisa rada i obaveza ove Službe koje bi, po našem mišljenju, obezbjedile stvaranje povoljnijeg ambijenta za sve učesnike na tržištu električne energije u Crnoj Gori. Ove aktivnosti podrazumijevaju:

1. Iniciranje izmjena i dopuna postojeće pravne regulative zbog otklanjanje uočenih nedostataka (npr. prijem na tržište električne energije proizvođača u probnom radu), precizniji opis rada balansno odgovornih subjekata i balansnih grupa u slučajevima preuzimanja balansne odgovornosti od drugih subjekata, upravljanje rizicima, propisivanje adekvatnih bankarskih garancija i dr.

2. Uvođenje REMIT-a kroz afirmaciju standardnog bilateralnog ugovora i njihovog uvođenja u okvirni vozni red uz pripremu adekvatnog softvera. Ovdje naglašavamo značaj nabavke novih i nadogradnje postojećih softverskih rješenja.
3. Aktivnosti u skladu sa neophodnošću pozicioniranja CEDIS kao balansno odgovornog subjekta na tržištu. Zbog činjenice da će doći do uspostavljanja konkurencije na maloprodajnom tržištu što podrazumjeva da će u okviru distributivnog sistema i u balansnom mehanizmu CEDIS morati da funkcioniše kao balansno odgovorni subjekat. U praksi ovo znači da će na veleprodajnom tržištu kupovati električnu energiju za svoje potrebe (gubitke), i istovremeno biti provajder mjerenih podataka za veleprodajno tržište električne energije. Sa aspekta rada tržišta ovo je sigurno i najteži zadatak jer podrazumijeva: Pripremu odgovarajućih ugovora o tehničko-poslovnoj saradnji, Tehničku pripremu za razmjenu podataka operatora tržišta i operatora distributivnog sistema, Usvajanje odgovarajućih standarda i procedura razmjene podataka, Pripremu odgovarajućih radnih i poslovnih procedura

Angažovanje na podsticanju razvoja tržišta balansne energije. Postojanje balansnog tržišta, dakle konkurencije u nabavci ove energije, smatramo da će doći do transparentnijeg i povoljnijeg načina nabavke ove vrste energije. Kao jedan od koraka planiramo inteziviranje aktivnosti na pokretanju platforme za rad balansnog tržišta, razvoju i participaciji na regionalnom tržištu balansne energije. Posebnu dimenziju rješenju ovog problema daće uključivanje OIE u rad balansnog tržišta.

Služba za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju

Osim pomenutih poslova koji se obavljaju kontinuirano u Službi za OIE i VEK i koji će se obavljati u 2020. i 2021. godini, fokus će biti i na unaprijeđenje saradnje sa povlašćenim proizvođačima u domenu razmjene informacija, sa posebnim akcentom na buduće povlašćene proizvođače, odnosno, one koji se nalaze u probnom radu. Takođe, ukoliko bi se realizovala nabavka poslovnog prostora, u Službi bi aktivno radili na stvaranju tehničkih pretpostavki za informatičko povezivanje sa povlašćenim malim hidroelektranama.

1. Unaprijeđenje saradnje sa budućim povlašćenim proizvođačima - proizvođačima u probnom radu

U ovom dijelu procesa dolazi do vremenskog raspona od probnog rada objekta do dobijanja statusa povlašćenog proizvođača, pa je potrebno sprovesti određene korake od strane Operatora tržišta i budućeg povlašćenog proizvođača, kako bi imali blagovremenu informaciju o potencijalnim povlašćenim proizvođačima u toku godine. U Tržišnim pravilima je propisano da onaj ko proizvodi električnu energiju u Crnoj Gori, a nije dio neke balansne grupe, treba da zaključi ugovor o učestvovanju na tržištu električne energije sa Operatorom tržišta. U 2020. godini, intervenisali bismo na Tržišnim pravilima, kako bismo napravili izuzetak za proizvođače koji se nalaze u probnom radu, a imaju ambiciju po ispunjenju uslova da zaključe ugovor o otkupu sa Operatorom tržišta. Intervencija bi se odnosila na obavezu zaključivanja ugovora o učestvovanju na tržištu električne energije nakon odobrenja energetske inspekcije za rad elektrane u probnom radu, a po podnošenju zahtjeva za zaključenje ugovora o učestvovanju na tržištu električne energije, zaposleni u Službi bi bili u obavezi da izađu na teren i naprave zapisnik u kome će konstatovati da objekat proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije i da je priključen na elektroenergetski sistem. Ovo je vrlo važno i sa aspekta planiranja troškova za otkup električne energije budućih povlašćenih proizvođača u toku godine kako bi spriječili rizik od pojave nelikvidnosti kod izmirenja pomenute obaveze.

2. Stvaranje pretpostavki za informatičko povezivanje sa objektima povlašćenih proizvođača

Obzirom da svi povlašćeni proizvođači imaju mini SCADA-e, potrebno je sagledati potrebu i mogućnost dovođenja signala sa proizvodnih postrojenja do Operatora tržišta i izradu cjelovitog nadzora nad proizvodnjom povlašćenih proizvođača.

Cijenimo da bi uloga nadzora nad dnevim planovima koje dostavljaju povlašćeni proizvođači kroz povezani informacioni sistem doprinijela boljoj kontroli čija efikasnost bi u finalnom rezultirala manjim troškom za debalans povlašćenih proizvođača koji plaća Operatora tržišta.

Povezivanje podrazumijeva akviziciju podataka sa povlašćenih objekata putem radio veze (GPRS, 3G ili 4G) ili preko TeamViewer-a. Da bi se realizovalo informatičko povezivanje sa povlašćenim objektima, uz pretpostavku nabavke adekvatnog poslovnog prostora Operatora tržišta, potrebna je kompatibilna hardverska oprema.

3. Povećanje obima posla u Službi nakon primjene nove Metodologije za regulatorno dozvoljeni prihod Operatora tržišta

U 2020. i 2021. godini, kako je to pomenuto u novoj Metodologiji, 35% regulatornog prihoda Operatora tržišta će se financirati od povlašćenih proizvođača. Ovakav način prikupljanja sredstava od naknade za rad Operatora tržišta podrazumijeva da će se u Službi aktivno raditi na pripremi ugovora sa povlašćenim proizvođačima u kojima će biti bliže obrađen način na koji će se plaćati naknada za rad. Zbog povećanog broja ugovornih odnosa sa povlašćenim proizvođačima, doći će i do povećanja broja izlaznih faktura za koje će se podaci pripremati na mjesečnom nivou od 2020. godine.

Služba za ekonomsko finansijske i opšte poslove

Operator tržišta je razmatrao potrebu za brojem izvršilaca u 2020. i 2021. godini i zaključeno je da je, zbog obima poslova, utvrđenih nadležnosti, a da bi se uspješno obavljala djelatnost, potreban 21 izvršilac. Apostrofira se potreba odobravanja sredstava za diplomiranog pravnika. Diplomirani pravnik bi obavljao pravne poslove iz oblasti energetike (učesće u izradi i izrada podzakonskih akata, ugovora, analize i dr.) imajući u vidu da je do sada sve pravne poslove obavljao jedan izvršilac, a neophodno je razdvajanje ovih poslova od opštih pravnih poslova, kako po obimu, tako i po specifičnosti. Regulatorna agencija za energetiku, prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda i naknade za rad, nije odobrila povećanje broja izvršilaca u 2019. godini.

U Službi su, u toku 2019. godine, zaposleni: šef službe, savjetnik za ekonomske poslove, savjetnik za pravne poslove, savjetnik za aplikativni softver, savjetnik za sistemsko održavanje hardvera, upisničar-arhivar i administrativno-tehnički sekretar, dok radno mjesto savjetnika za poslove računovodstva i službenika za javne nabavke nije popunjeno. Poslovi savjetnika za računovodstvo i službenika za javne nabavke su svakodnevni poslovi, po obimu i kvalitetu složeni, a u toku 2019. godine obavljaju ih drugi zaposleni uz obavljanje svojih radnih zadataka, što iziskuje dodatne napore i dodatne rizike, u smislu kvaliteta obavljenih poslova. Neophodno je da ovo radno mjesto bude popunjeno u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Predlog stručnih usavršavanja i radnih posjeta zaposlenih u 2020. i 2021. godini

Operator tržišta, kao privredno društvo koje obavlja specifične djelatnosti od strateškog interesa za funkcionisanje i razvoj tržišta električne energije u Crnoj Gori i podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije, zahtijeva zaposlene koji će stručno i efikasno obavljati poslove, uz stalnu edukaciju i usavršavanja, posebno u oblasti primjene propisa i međunarodnih standarda, uz adekvatno korišćenje informacionih tehnologija.

Zbog primjene novih propisa u praksi, regulativa koje se ugledaju na one u susjedstvu i Evropi, novih standarda (ENTSO-e), potrebna je kontinuirana edukacija kroz obuke, seminare i razmjenu iskustava sa kolegama iz inostranstva, prezentovanje stručnih radova, što bi omogućila službena putovanja navedena u tabeli 4 za 2020. godinu i u tabeli broj 5 za 2021. godinu:

TABELA 4

Seminar/Posjeta/Obuka/Konferencija	Broj učesnika/zaposlenih	Aproksimativni troškovi kotizacije (p.o.) € 2	Aproksimativni troškovi smještaja (p.o.) € 3	Aproksimativni troškovi prevoza (p.o.) € 4	Aproksimativni troškovi dnevnica (p.o.) € 5	Ukupni aproksimativni troškovi (p.o.) € 6=2+3+4+5	Ukupni aproksimativni troškovi (za sve učesnike)
<i>Atinski forum</i>	4,00	150,00	100,00	150,00	100,00	500,00	2.000,00
<i>Redovna godišnja radionica EC o obnovljivim izvorima energije (jednom godišnje)</i>	2,00	-	85,00	150,00	85,00	320,00	640,00
<i>3rd SEERC Conference 2020 (Beč)</i>	3,00	250,00	150,00	500,00	150,00	1.050,00	3.150,00
<i>Posjeta BORZEN-u</i>	5,00	-	120,00	170,00	63,00	353,00	1.765,00
<i>Posjeta HROTE-u</i>	5,00	-	100,00	180,00	63,00	343,00	1.715,00
<i>Posjeta EMS-u</i>	5,00	-	100,00	130,00	55,30	285,30	1.426,50
<i>Renexpo Beograd i Sarajevo</i>	2,00	-	100,00	200,00	78,75	378,75	757,50
<i>Radne grupe, sastanci, konferencije Energetske zajednice (koji se održavaju više puta godišnje)</i>	1,00	-	1.000,00	1.500,00	500,00	3.000,00	3.000,00
<i>USAID/USEA Electricity Market Operator Working Group (4-5 puta godišnje)</i>	2,00	-	-	160,00	-	160,00	320,00
<i>E-world energy & water 2020 (Esen)</i>	2,00	120,00	150,00	450,00	100,00	820,00	1.640,00
<i>Kontinuirana edukacija iz oblasti računovodstva</i>	2,00	400,00	300,00	40,00	180,00	920,00	1.840,00
Σ	33,00	920,00	2.205,00	3.630,00	1.375,05	8.130,05	18.254,00

TABELA 5

Seminar/Posjeta/Obuka/Konferencija	Broj učesnika/zaposlenih	Aproksimativni troškovi kotizacije (p.o.) € 2	Aproksimativni troškovi smještaja (p.o.) € 3	Aproksimativni troškovi prevoza (p.o.) € 4	Aproksimativni troškovi dnevnica (p.o.) € 5	Ukupni aproksimativni troškovi (p.o.) € 6=2+3+4+5	Ukupni aproksimativni troškovi (za sve učesnike)
<i>Atinski forum</i>	4,00	150,00	100,00	150,00	100,00	500,00	2.000,00
<i>Redovna godišnja radionica EC o obnovljivim izvorima energije (jednom godišnje)</i>	3,00	100,00	85,00	150,00	55,00	390,00	1.170,00
<i>Posjeta BORZEN-u</i>	5,00	-	120,00	170,00	63,00	353,00	1.765,00
<i>Posjeta HROTE-u</i>	5,00	-	100,00	180,00	63,00	343,00	1.715,00
<i>Posjeta EMS-u</i>	5,00	-	100,00	130,00	50,00	280,00	1.400,00
<i>Renexpo Beograd i Sarajevo</i>	2,00	-	100,00	200,00	77,00	377,00	754,00
<i>Radne grupe, sastanci, konferencije Energetske zajednice (koji se održavaju više puta godišnje)</i>	10,00	-	200,00	300,00	55,00	555,00	5.550,00
<i>USAID/USEA Electricity Market Operator Working Group (4-5 puta godišnje)</i>	2,00	-	-	160,00	50,00	210,00	420,00
<i>E-world energy & water 2021 (Esen)</i>	2,00	120,00	150,00	450,00	100,00	820,00	1.640,00
<i>Kontinuirana edukacija iz oblasti računovodstva</i>	2,00	400,00	300,00	40,00	180,00	920,00	1.840,00
Σ	40,00	770,00	1.255,00	1.930,00	793,00	4.748,00	18.254,00

U 2020. i 2021. godini planirane su radne posjete operatorima tržišta regiona (HROTE, BORZEN, EMS). Pomenuti operatori tržišta imaju više iskustva i prevazišli su probleme sa kojima se Operator tržišta sada suočava; takođe, HROTE i BORZEN posluju u okvirima Evropske unije, te su u potpunosti implementirali i uredno prate sve propise, uredbe i direktive EU.

Za narednu godinu je predviđeno i učešće u radnim grupama (USAID/USEA, radne grupe Energetske zajednice), kao i kurs stranog jezika. Predviđena je i kontinuirana edukacija iz oblasti IT-a i računovodstva.

U cilju unapređenja i usklađivanja svog dosadašnjeg poslovanja sa poslovanjem operatora tržišta električne energije i berzi električne energije zemalja članica EU i ispunjavanja svojih obaveza u procesu uspostavljanja regionalnog, a zatim i jedinstvenog evropskog tržišta električne energije, Operator tržišta je opredijeljen da podnese zahtjev za učlanjenje u EUROPEX (udruženje evropskih berzi energije, čiji su članovi i operatori tržišta, npr. BORZEN, HROTE).

KAPITALNA ULAGANJA U 2020. I 2021. GODINI

(Investicija u osnovna sredstva)

a) Kupovina poslovnog prostora

Osnivanje Operatora tržišta je, između ostalog, karakterisala i činjenica da je osnovan bez ijednog sopstvenog osnovnog sredstva za rad. Još uvijek djelatnost obavlja u iznajmljenom poslovnom prostoru. Zbog kontinuiranog razvoja tržišta električne energije, neophodno je i dalje razvijanje informatičke infrastrukture, kao i adekvatan broj izvršilaca za obavljanje poslova koje se kontinuirano uvećavaju.

Operator tržišta se već duži period suočava sa činjenicom da ne može da riješi problem poslovnog prostora i da kompletira informatičku infrastrukturu. Ovo iz razloga što Agencija, u postupku odobravanja regulatorno dozvoljenog prihoda za rad Operatora tržišta na osnovu priznatog troška poslovanja, a u skladu sa Pravilima za utvrđivanje naknade za rad Operatora tržišta, a kasnije u skladu sa Metodologijom koja je i u 2019. godini na snazi, nije odobravalala sredstva za ovu namjenu, uz obrazloženje da se ne radi o trošku već o investiciji. Kako će se od 2020. godine primjenjivati nova Metodologija, u Operatoru tržišta prepoznamo mogućnost da realizujemo neka od najznačajnijih kapitalnih ulaganja.

Na sjednici Vlade od 14. februara 2019. godine donijeta je Odluka o raspodjeli dobiti i povećanju osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski operator tržišta električne energije“ – Podgorica („Službeni list CG“, br. 18/19 od 22.03.2019.) i osnivački kapital društva uvećan za 460.388,87 EUR.

Rizik obavljanja poslovnih aktivnosti u iznajmljenom prostoru je veliki i odnosi se, pored neodgovarajućih uslova smještaja službi i njihovih zaposlenih, i na okolnost u kojoj bi

zajmodavac (jer su ugovori o zakupu vremenski ograničeni na regulatorni period) mogao da odluči da ne produži ili pak raskine ugovor o zakupu sa Operatorom tržišta. U takvoj situaciji, gotovo nemoguće bi bilo pronaći novi prostor i nakon toga u kratkom roku izmjestiti i instalirati svu opremu koja je neophodna za svakodnevne operative poslove. Dodatni rizik predstavlja i trenutno neadekvatno smještena oprema u, za te namjene, neuslovnim prostorijama bez mogućnosti propisane fizičke i tehničke zaštite. Pored ovih rizika, zakup poslovnog prostora stvara finansijski trošak koji bezmalo iznosi eventualnu ratu za otplatu kredita za nabavku sopstvenog poslovnog prostora.

Obzirom da je pitanje trajnog rješavanja poslovnog prostora kontinuiran problem koji se naglašava u svim prethodnim Poslovnim planovima Operatora tržišta od njegovog osnivanja, a sve dosadašnje aktivnosti i predlagani načini (poput obezbjeđenja preko Uprave za imovinu ustupanjem adekvatnog prostora u njihovom raspolaganju) nijesu efektivirani, predlažemo da se, kada se za to steknu potpune normative pretpostavke (najavljene izmjene Zakona o energetici i dopuna Metodologije na osnovu već inicirane izmjene za koju postoji potpuna saglasnost i iz Agencije i resornog ministarstva), riješi na način kako ovim Planom u nastavku predlažemo. Naglašavamo da pomenuta Metodologija, u trenutku koncipiranja ovog Plana, samo djelimično otvara mogućnost priznavanja troškova kupovine poslovnog prostora kroz kreditno zaduženje. Najavljenim izmjenama i dopunama Zakona o energetici bi se omogućilo da se ovo pitanje u potpunosti i optimalno riješi na ovaj način. Obzirom da se predloženi Plan odnosi na dvije godine regulatornog perioda smatramo veoma odgovornim da ovo pitanje posebno i ponovo apostrofiramo kao važno, kao i učinimo predlog za njegovo optimalno rješavanje, ne zatvarajući time mogućnost njegovog rješavanja i na bilo koji drugi efikasniji, a u prethodnim poslovnim Planovima sadržani način.

Rješavanje pitanja obezbjeđivanja adekvatnog poslovnog prostora, koje je elementarna pretpostavka za dalji rad i funkcionisanje Operatora tržišta, prepoznamo kroz kupovinu poslovnog prostora iz osnivačkog kapitala uz dodatno kreditno zaduženje.

Kako smo u proteklom periodu sagledali kriterijume na osnovu kojih bismo tražili odgovarajući poslovni prostor, i pod pretpostavkom nespornog razvoja i rasta Operatora tržišta, dugoročno rješavanje poslovnog prostora kvadrature između 450-500 m² na odgovarajućoj lokaciji bi u potpunosti zadovoljilo potrebe za percipiranih 25 zaposlenih sa svim sadržajima koje taj prostor treba da ima (kancelarije, arhivu i pisarnicu, smještaj tehničke opreme i servera, čajnu kuhinju, mokri čvor itd).

U tom smislu saglasno ispitivanju tržišta u smislu informativnih ponuda o poslovnim prostorima napravljena je projekcija potrebnih sredstava za njegovu kupovinu i ista iznose oko 900.000 EUR. Sam postupak realizacije istog se provodi kroz proceduru javnih nabavki.

Takođe, na osnovu projekcije potrebnih sredstava za kupovinu poslovnog prostora saglasno informativnim ponudama poslovnih banaka o kreditnom aranžmanu, dio kupovine poslovnog prostora bi se finansirao kroz zaduženje do 600.000 EUR.

b) Nadogradnja postojeće i kupovina nove informatičke infrastrukture

Kada su u pitanju tehnički resursi, neophodna je nabavka sljedećeg softvera i hardvera: testnog servera (testna baza podataka i klon aplikacije), kupovina dva nova servera sa storidžom koja će zamijeniti stare zbog dotrajalosti i isteka garantnog roka, informatičko povezivanje SCADA sistema povlašćenih proizvođača sa sistemom Operatora tržišta, izrada web portala i nedostajuće personalne informatičke opreme za zaposlene u Operatoru tržišta (personalni računari, štampači itd., kupovina/iznajmljivanje licenci za MS Office Professional Plus paket.)

Za gore navedenu informatičku opremu napravili smo projekciju potrebnih sredstava u iznosu oko 55.000 EUR.

FINANSIJSKI PLAN ZA 2020. I 2021. GODINU

Polaznu osnovu za sačinjavanje Finansijskog plana za 2020. godinu predstavljaju stvarne potrebe Operatora tržišta zasnovane na troškovima i prihodima koji su definisani u Odluci o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za 2019.godinu.

Troškovi poslovanja su tehno-ekonomski opravdani troškovi koji su u funkciji obavljanja djelatnosti, a obuhvataju: troškove zarada naknada zarada i ostale lične rashode, troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, finansijske rashode, ostale rashode i nematerijalne troškove osim troškova reprezentacije.

Ovi troškovi se utvrđuju na osnovu finansijskog plana i plana rada za godinu za koju se utvrđuje prihod.

Pošto se Metodologijom utvrđuju uslovi, način i postupak utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta precizno je definisano da se, uz zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, dostavlja:

Poslovni plan za regulatornu godinu, koji sadrži:

a) projekciju finansijskih iskaza,

- b) projekciju kapitalnih ulaganja,
- c) projekciju otplate kredita namijenjenih finansiranju nabavki osnovnih sredstava i opreme i očekivanih koristi od tih ulaganja,
- d) projekciju troškova poslovanja i prihoda.

Registar osnovnih sredstava, sa obračunom amortizacije,

Popis svih dugoročnih i kratkoročnih kredita sa podacima o valuti kredita, izvornoj vrijednosti kredita na kraju regulatorne godine, kamatnom stopom i rasporedom otplate kredita,

Detaljan obračun predloženog prihoda i naknade, u skladu sa tom Metodologijom,

Zaključni list za prethodnu godinu sa otvorenim saldima (nezaključen).

Operator tržišta je, takođe, dužan da dostavi i druge podatke na zahtjev Agencije koji mogu biti potrebni za donošenje odluke.

Planirani prihodi za 2020. godinu

Prihodi Operatora tržišta planirani su u ukupnom iznosu od **758.183,98 €** i odnose se na prihode od regulisane djelatnosti.

5.2 Planirani rashodi za 2020. godinu

Poslovni rashodi Operatora tržišta za 2020. godinu predviđeni su u iznosu **748.058,36 €** i sastoje se od troškova poslovanja (TP) u iznosu od **728.461,86 €** i troškova amortizacije i rezervisanja u iznosu od **19.596,50 €**.

5.2.1 Troškovi poslovanja (TP)

Troškovi poslovanja iznose **728.461,86 €** i odnose se na:

Troškove zarada i drugih ličnih primanja u iznosu od **504.611,37 €**. Do ovako utvrđenog iznosa planiranih sredstava došli smo planirajući troškove bruto zarada za 21

zaposlenog, uvećane za troškove naknada za Odbor direktora i planirane pomoći zaposlenima.

Ukupno planirana sredstva za bruto zarade zaposlenih (neto, porez i doprinosi na zarade) iznose 472.493,24 €, Za projekciju ove kategorije troškova uzeta je utvrđena bruto zarada po zaposlenom u iznosu od 1.774,15 € (x12x21) što iznosi 447.085,80 €, sredstva za službena putovanja (dnevnice u zemlji u inostranstvu, troškovi prevoza i ishrane na službenom putu) planirani u iznosu od 18.254,00 €, kao i troškovi naknada za rad u komisijama, radnim grupama, dežurstva, pripravnosti i sl. koji su planirani u iznosu 7.153,44 €.

Takođe, u 2020.godini je potrebno isplatiti 3.881,96 €. Ovaj iznos se odnosi na korekciju zarada zaposlenima po osnovu neopravdanog umanjivanja startnog dijela zarada za vrijeme korišćenja godišnjih odmora za period 2012. do 2017.godine

Troškovi naknade za rad članova Odbora direktora planirani su u iznosu od 24.786,17 € (bruto), na osnovu utvrđenih troškova naknade za rad Odbora direktora za 2019. godinu.

Ovu kategoriju troškova čini i trošak za pomoć zaposlenima planiran na iznos od 3.450,00 €, koji po svom osnovu nedvosmisleno predstavlja obavezu Društva utvrđenu članom 50 Kolektivnog ugovora.

Troškove materijala u iznosu od **4.500,00 €**. Osnov za utvrđivanje iznosa ovih troškova su postojeća osnovna sredstva, iznos ovih troškova u prethodnom periodu kao i stvarne potrebe za naredni period: kancelarijski materijal - ugovorena vrijednost 3.000,00 €, troškovi materijala za održavanje higijene, troškovi inventara, pomoćnog materijala i sl. - projekcija oko 1.500,00 € u 2019. godini.

Troškove usluga trećih lica u iznosu od **81.174,18 €** koji obuhvataju troškove usluga održavanja i ostale troškove usluga.

TABELA 6

Troškovi usluga trećih lica	81.174,18
1. Troškovi usluga održavanja	14.000,00
-troškovi usluga za tekuće održavanje	2.000,00
-troškovi usluga za održavanje imovine	12.000,00

2. Ostali troškovi usluga	67.174,18
-trošak zakupa poslovnog prostora i opreme (za 12 mjeseci 2019.)	44.599,18
-trošak računovodstvene revizije	2.500,00
-konsultanske provizije i troškovi	6.500,00
-troškovi javnog oglašavanja	1.500,00
-troškovi usluga kopiranja i koričenja	1.000,00
-troškovi obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica	5.575,00
-troškovi usluga higijenskog održavanja	3.000,00
-troškovi komunalnih usluga	500,00
-ostali troškovi usluga	2.000,00

Troškovi usluga održavanja koji ukupno iznose **14.000,00 €**, odnose se na :

- Troškove usluga za tekuće održavanje u iznosu od **2.000,00 €** - Navedeni troškovi se odnose na održavanje hardverske opreme Operatora tržišta, kao i održavanje druge materijalne opreme Operatora tržišta koja je sastavni dio registra osnovnih sredstava,
- Troškove usluga za održavanje imovine u iznosu od **12.000,00 €** - Imajući u vidu da Operator tržišta posjeduje softversku platformu za obavljanje aktivnosti organizovanja i upravljanja tržištem električne energije i da je planirana nova nabavka, odnosno nadogradnja postojeće platforme, navedeni troškovi su rezultat potrebe za redovnim mjesečnim održavanjem nematerijalne imovine, obezbjeđenjem otklanjanja problema u radu platforme, operacionalizacijom aktivnosti na unapređenju iste i slično.

Ostali troškovi usluga koji ukupno iznose **67.174,18 €** odnose se na:

- Troškove zakupa poslovnog prostora i opreme u iznosu od **44.599,18 €**, što je jednako iznosu odobenom za 2019. godinu. Ovaj trošak se odnosi na 12 mjeseci zakupa poslovnog prostora koji bi na adekvatan način obezbijedio uslove za obavljanje djelatnosti.
- Trošak računovodstvene revizije u iznosu od **2.500,00 €** - Statutom operatora tržišta predviđena je obaveza vršenja revizije finansijskih izkaza, a iskustvo iz prethodnih godina upućuje na planiranu procijenjenu vrijednost navedenih usluga.
- Troškove za angažovanje konsultanata u iznosu od **6.500,00 €** - S obzirom da Operator tržišta predstavlja energetske subjekat čija je djelatnost jedinstvena u energetskom sektoru, veoma značajna za sveobuhvatno funkcionisanje istog, navedeni troškovi su

neophodni za angažovanje stručnih konsultanta za pružanje usluga na izradi akata, kako iz oblasti energetike, tako i pravne, ekonomske i druge regulative.

- Troškove usluga javnog oglašavanja u iznosu od **1.500,00 €** - Zakon o javnim nabavkama obavezuje naručioce da obavještenje o postupku javne nabavke oglasi u jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore. Ova vrsta usluge se planira u odnosu na mogući broj postupaka iz plana javnih nabavki za 2019.godinu. Takođe, u ovu kategoriju troškova uračunat je trošak koji proizilazi iz obaveza objavljivanja određenih akata Društva u „Službenom listu Crne Gore“.

- Troškove usluga kopiranja i korićenja u iznosu od **1.000,00 €** - Ovi troškovi su projektovani na osnovu stvarnih potreba, troškova iz prethodnog perioda i objektivnih očekivanja da će izmjena zakonskih propisa (koja je u pripremi) usloviti i izmjenu podzakonskih akata i potrebu za ovom vrstom usluga.

- Troškove obuke, školarine, savjetovanja i drugih stručnih usavršavanja u iznosu od **5.575,00 €** - Navedeni troškovi se odnose na predviđene troškove za kotizaciju zaposlenih, prilikom stručnih usavršavanja i radnih posjeta zaposlenih za 2020. godinu, za kolektivnu članarinu u CG KO CIGRE 1.000,00 eura, za troškove usavršavanja stranog jezika.

- Troškove usluga higijenskog održavanja u iznosu od **3.000,00 €** - Navedeni troškovi se odnose na usluge održavanja poslovnog prostora i garaže koje Operator tržišta koristi za svoje poslovanje.

- Troškove komunalnih usluga u iznosu od **500,00 €** - Ovi troškovi se odnose na plaćanje komunalnih usluga privrednim društvima Čistoća doo i Deponija doo Podgorica.

- Troškove ostalih usluga u iznosu od **2.000,00 €** - Ovi troškovi se odnose na troškove koji mogu nastati u toku redovnog poslovanja Operatora tržišta i predstavljaju ostale nematerijalne troškove kao što su troškovi izrade pečata, izrade vizit kartica, i drugo.

Troškove tekućih bankarskih usluga, poštanske troškove i troškove osiguranja u iznosu od **63.335,81 €**. Ovu kategoriju troška čine troškovi tekućih bankarskih usluga u iznosu od 58.211,61 €, troškovi poštanskih usluga u iznosu od 1.000,00 € i troškovi osiguranja zaposlenih 4.124,20 €.

Troškovi bankarske provizije - Do kalkulacije ovog troška na iznos od 58.211,61 € se došlo izračunavanjem prosječnog mjesečnog troška bankarske provizije u 2019.godini (3.748,39 pomnoženog sa 12 =44.980,64) i uvećanog za 13.230,97 € projektovane troškove provizije po računima za planirani ulazak Možure - povlašćenog proizvođača električne energije čija će instalisana snaga iznositi oko 64% instalisane snage Krno

Green Energy doo (projekcija za 12 mjeseci: $18.793.981,81 \times 0,11\% = 20.673,38 \times 64\% = 13.230,97$)

Troškovi poštanskih usluga - Operator tržišta je zaključio ugovor za nabavke poštanskih usluga na iznos od 1.000,00 €.

Troškovi osiguranja zaposlenih - Planom za 2020. godinu predviđa se obim osiguranja zaposlenih po osnovu kolektivnog osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja, dopunskog osiguranja za slučaj hirurške intervencije, za slučaj bolesti i posljedica bolesti, kao i dopunskog zdravstvenog osiguranja u ukupnom iznosu 5.095,44 € (troškovi izračunati na osnovu stvarne vrijednosti koja je za 2019. godinu ugovorena u postupku javnih nabavki sa najpovoljnijim ponuđačem. Premija osiguranja po zaposlenom na osnovu ugovorene vrijednosti iznosi 20,22 € mjesečno, pa je trošak za 21 zaposlenog na godišnjem nivou $20,22 \times 21 \times 12 = 5.095,44$).

Troškove usluga telekomunikacija u iznosu od **12.392,24 €**. Ova vrsta troškova obuhvata troškove usluga fiksne telefonije, mobilne telefonije, integris usluga.

Povećanje troškova usluga telekomunikacija za iznos od 5.290,24 € odnosi se na nabavku poslovnog paketa mobilne telefonije za zaposlene, a što je neophodno jer Služba za tržište (i zaposleni koji pružaju tehničku podršku ovoj službi) radi svakog dana u godini.

Finansijski troškovi (nabavka osnovnih sredstava) u iznosu od 18.959,85 € . Ovi troškovi su projektovani prema dobijenoj informativnoj ponudi od poslovne banke za nabavku poslovnog prostora i odnose se na period otplate za prvih 6 mjeseci od ukupno 120 (3.000 za obradu kredita + 15.959,85 kamata za prvih 6 mjeseci - očekivani period korišćenja sredstava u 2020.godini nakon sprovođenja postupka javnih nabavki).

Troškove poreza na imovinu, такси i naknada u skladu sa zakonom u iznosu od **3.120,00 €**. Ovu kategoriju čine troškovi koji se javljaju u toku redovnog poslovanja, koji proističu iz zakonskih obaveza i koji su neophodni za obavljanje djelatnosti.

Odredbama Zakona propisano je: članom 3 stav 1 tačka 5 da je energetska djelatnost Operatora tržišta organizovanje i upravljanje tržištem električne energije, članom 65 stav 1 da se energetske djelatnosti mogu obavljati samo na osnovu licence, koju izdaje Agencija, i članom 67 stav 1 da je energetski subjekat dužan da plati godišnje naknade za period na koji je izdata licenca u visini koju utvrdi Agencija.

Operator tržišta posjeduje Licencu za organizovanje i upravljanje tržištem električne energije, iz čega proizilazi njegova zakonska obaveza da plaća godišnju naknadu po osnovu korišćenja licence, koja pripada ovoj kategoriji troškova.

Ostale troškove poslovanja u iznosu od **39.759,36 €**. Ovi troškovi obuhvataju rashode električne energije u iznosu 2.911,40 € koliko su i odobreni za 2019.godinu, vode 390,00 € - trošak za vodu je uvećan jer od 2019.godine plaćamo vodu za poslovni prostor i na II i na IV spratu (a ranije smo plaćali samo račune za IV sprat), pretplatu na službeni list planirani iznos 210,00 € i katalog propisa iznos 210,78 €, pretplate na stručne časopise 666,82 € - ovaj trošak je uvećan i planiran je prema stvarnom iznosu nabavljene stručne literature u 2019.godini; godišnje održavanje računovodstvenog softvera iznos 240,00 €, troškove za dnevnu štampu i prezentaciju iznos 833,61 €. Ovom kategorijom su obuhvaćena i izdvajanja za sindikalne aktivnosti (1% od bruto zarada, u iznosu od 4.542,39 €) stambeni fond (6% od bruto zarada, što iznosi 27.254,35 €) i pomoći sindikatu u iznosu od 2.500 €, a koja su utvrđena članovima 59 i 61 Kolektivnog ugovora. Do uvećanja iznosa sredstava namjenjenih za pomoć sindikatu došlo je nakon dogovora sindikata i izvršnog direktora, da se zaposlenima omogući sufinansiranje rekreacije.

5.2.2 Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja planirani su u iznosu **19.596,5€** i odnose se na troškove amortizacije sredstava za obavljanje regulisane djelatnosti u iznosu od 8000,00 i 11.250,00€ polugodišnji trošak amortizacije za poslovni prostor, što ukupno iznosi 19.250,00€. Na ovaj trošak se primjenjuje projektovana inflacija za 2020. godinu koja iznosi 1,8%.

U nastavku je dat tabelarni prikaz projektovanih veličina prohoda i rashoda za 2020. godinu.

TABELA 7

Projekcija bilansa uspjeha za 2020. godinu	
2020 godina	€

I POSLOVNI PRIHODI	758.551,20
1. Prihodi od prodaje	758.551,20
- Prihodi od regulisane djelatnosti	758.551,20
- Drugi prihodi	0,00
2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	
3. Povecanje vrijednosti zaliha ucinaka	
4. Smanjenje vrijednosti zaliha ucinaka	
II POSLOVNI RASHODI (1+2)	748.420,55
1. Troškovi poslovanja (TP)	728.824,05
1.1. Troškovi zarada i drugih ličnih primanja	504.611,37
1.2. Troškovi rezervnih djelova i materijala	4.500,00
1.3. Troškovi usluga trećih lica	81.174,18
1.4. Troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja	64.307,05
1.5. Troškovi usluga telekomunikacija	12.392,24
1.6. Finansijski troškovi (nabavka osnovnih sredstava)	18.959,85
1.7. Troškovi poreza na imovinu, taksi i naknada u skladu sa zakonom	3.120,00
1.8. Ostali troškovi poslovanja	39.759,36
2. Troškovi amortizacije i rezervisanja	19.596,50
2.1. Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava za obavljanje regulisane djelatnosti	2.036,00
2.2. Troškovi amortizacije materijalnih sredstava za obavljanje regulisane djelatnosti	17.560,50
2.3. Troškovi amortizacije ostalih nematerijalnih sredstava	0,00
2.4. Troškovi amortizacije ostalih materijalnih sredstava	0,00
2.5. Troškovi rezervisanja	0,00
REZULTAT REGULISANE DJELATNOSTI (prihodi od regulisane djelatnosti-priznati rashodi)	10.130,65
A. POSLOVNI REZULTAT (I-II)	10.130,65
I FINANSIJSKI PRIHODI	
II FINANSIJSKI RASHODI (osim 1.6.)	
B. FINANSIJSKI REZULTAT (I-II)	0,00
I OSTALI PRIHODI (uključujući neregulisane djelatnosti)	
II OSTALI RASHODI (uključujući neregulisane djelatnosti)	
C. REZULTAT OSTALIH AKTIVNOSTI (I-II)	0,00
D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE POREZA (A+B+C)	10.130,65
E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	
F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (D+E)	10.130,65

G. PORESKI RASHOD PERIODA (1+2)	911,76
1. Tekuci porez na dobit	911,76
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	
H. NETO REZULTAT (F-G)	9.218,89

Planirani prihodi za 2021. godinu

Najveći dio troškova za 2021. godinu je planiran na istom nivou kao u 2020. godini i uvećan za projektovanu inflaciju 1,9%, osim troškova zarada koji su prvo umanjeni za 3.881,96 tj. za iznos koje se odnosi na korekciju zarada zaposlenima po osnovu neopravdanog umanjenja startnog dijela zarada za vrijeme korišćenja godišnjih odmora za period 2012. do 2017. godine, a potom uvećani za navedenu inflaciju i finansijskog troška za nabavku osnovnih sredstava koji je uvećan za još 6 mjeseci tj. odnosi se na kamatu za ukupno 12 mjeseci 2021. godine.

TABELA 8

Projekcija bilansa uspjeha za 2021. godinu	
2021 godina	€
I POSLOVNI PRIHODI	788.114,74
1. Prihodi od prodaje	788.114,74
- Prihodi od regulisane djelatnosti	788.114,74
- Drugi prihodi	0,00
2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	
3. Povećanje vrijednosti zaliha ucinaka	
4. Smanjenje vrijednosti zaliha ucinaka	
II POSLOVNI RASHODI (1+2)	777.700,84
1. Troškovi poslovanja (TP)	749.200,84
1.1. Troškovi zarada i drugih ličnih primanja	510.243,27
1.2. Troškovi rezervnih djelova i materijala	4.585,50
1.3. Troškovi usluga trećih lica	82.716,49
1.4. Troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja	65.528,88

1.5. Troškovi usluga telekomunikacija	12.627,69
1.6. Finansijski troškovi (nabavka osnovnih sredstava)	29.804,95
1.7. Troškovi poreza na imovinu, taksi i naknada u skladu sa zakonom	3.179,28
1.8. Ostali troškovi poslovanja	40.514,78
2. Troškovi amortizacije i rezervisanja	28.500,00
2.1. Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava za obavljanje regulisane djelatnosti	2.000,00
2.2. Troškovi amortizacije materijalnih sredstava za obavljanje regulisane djelatnosti	26.500,00
2.3. Troškovi amortizacije ostalih nematerijalnih sredstava	0,00
2.4. Troškovi amortizacije ostalih materijalnih sredstava	0,00
2.5. Troškovi rezervisanja	0,00
REZULTAT REGULISANE DJELATNOSTI (prihodi od regulisane djelatnosti-priznati rashodi)	10.413,90
A. POSLOVNI REZULTAT (I-II)	10.413,90
I FINANSIJSKI PRIHODI	
II FINANSIJSKI RASHODI (osim 1.6.)	
B. FINANSIJSKI REZULTAT (I-II)	0,00
I OSTALI PRIHODI (uključujući neregulisane djelatnosti)	
II OSTALI RASHODI (uključujući neregulisane djelatnosti)	
C. REZULTAT OSTALIH AKTIVNOSTI (I-II)	0,00
D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE POREZA (A+B+C)	10.413,90
E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	
F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (D+E)	10.413,90
G. PORESKI RASHOD PERIODA (1+2)	937,25
1. Tekuci porez na dobit	937,25
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	
H. NETO REZULTAT (F-G)	9.476,65

REZIME

Poslovni plan za 2020. i 2021. godinu je urađen sa ambicijom da dodatno unaprijedi uslove za dalji razvoj tržišta električne energije odnosno stvori normativne i druge

pretpostavke koje su od značaja za povećanje broja učesnika na tržištu električne energije u Crnoj Gori u svim kategorijama. Time se stvaraju i uslovi za povećanje konkurentnosti na maloprodajnom tržištu električne energije.

Kada je u pitanju dalji razvoj Operatora tržišta posebna pažnja je posvećena neophodnom unapređenju svih pretpostavki radi efikasnijeg postupanja u uslovima sve zahtjevnijih obaveza koje se očekuju u narednom periodu.

Služba za tržište električne energije će kroz jasnije procedure stvarati uslove za bolju komunikaciju između energetske subjekata i unapređenje međusobne saradnje. Kroz iniciranje izmjena i dopuna pravne regulative radiće se na otklanjanju uočenih nedostataka, a u cilju zaštite interesa svih učesnika na tržištu.

Služba za obnovljive izvore će svoj fokus imati na unapređenju saradnje sa povlašćenim proizvođačima u domenu razmjene informacija i obezbjeđivanju tehničkih pretpostavki za međusobno informatičko povezivanje.

Služba za ekonomsko finansijske i opšte poslove će zbog primjene nove Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naplate odobrenih sredstava, kao i povećanog interesovanja domaćih i inostranih pravnih lica za učešćem na tržištu električne energije u Crnoj Gori, kontinuirano raditi na edukaciji postojećeg i prijemu dodatnog kadra kako bi se adekvatno odgovorilo tim obavezama.

Od 2020. godine, Operator tržišta će se finansirati u skladu sa novom Metodologijom u kojoj se najviše izmjena odnosi na strukturu prihoda. Obaveza Operatora tržišta propisana Zakonom i uslovima i opštim obavezama iz Licence je da je finansijski, tehnički i kadrovski osposobljen da obavlja djelatnost. Naknada za rad Operatora tržišta utvrđena na osnovu ove Metodologije, odnosno regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u naknadu će se koristiti za servisiranje poslovnih aktivnosti u 2020. i 2021. godini. Struktura prihoda se sastoji od: prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču balansnog obračuna u iznosu od 50%, prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču voznih redova u iznosu od 15% i prihoda koji se odnosi na servisiranje električne energije od povlašćenih proizvođača u iznosu od 35% od ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda na nivou godine.

Još jednom se ističe činjenica da, za razliku od ostalih energetske subjekata u Crnoj Gori, Operator tržišta, u momentu konstituisanja kao nezavisni energetski subjekt nije posjedovao sopstvena osnovna sredstva za rad što predstavlja jedan od preduslova za ostvarivanje osnovne funkcije utvrđene Zakonom - organizovanje i upravljanje tržištem električne energije i otkup i kupoprodaja električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača, kao i jedan od tri osnovna uslova za dobijanje Licence. U prvom redu, ne posjeduje sopstveni prostor za rad, već djelatnost obavlja u iznajmljenom prostoru. U tom smislu od izuzetnog značaja je nabavka sopstvenog poslovnog prostora

čemu će se u 2020. i 2021. godini posvetiti posebna pažnja. Trajno rješavanje pitanja poslovnog prostora predstavlja stvaranje funkcionalnih pretpostavki za efikasan rad i dalji razvoj Operatora tržišta, a u finansijskom smislu bi imalo pozitivan efekat jer bi se, umjesto sredstava za dugoročni zakup iznajmljenog prostora, obezbijedili uslovi za rad u sopstvenom prostoru i postigle značajne uštede.

Nova Metodologija je samo djelimično otvorila mogućnost da Operator tržišta krene u realizaciju ovog dijela Plana datog u segmentu Kapitalna ulaganja.

Razvoj informatičke infrastrukture je uslovljen stalnim razvojem tržišta električne energije, uspostavljanjem novih vidova tržišta, povećanjem obima poslova i potrebom za obezbjeđivanjem sigurnog i efikasnog funkcionisanja tržišta električne energije u Crnoj Gori, pa je u 2020. i 2021. godini planirana snaženje informatičke infrastrukture.

Poslovni plan za 2020. i 2021. godinu je urađen u skladu sa realnim potrebama Operatora tržišta, uz racionalizaciju korišćenja traženih sredstava i sa posebnim naglaskom na činjenicu da od osnivanja Operatora tržišta kao nezavisnog energetskog subjekta nije bilo investicionih ulaganja kako bi se obezbijedile osnovne pretpostavke za rad. U ovom Poslovnom planu i dokumentaciji koja se dostavlja uz zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda detaljno su dati svi troškovi poslovanja.

Agencija, u skladu sa Metodologijom, kao trošak poslovanja Operatora tržišta ne odobrava sredstva za rad Berze. Ta sredstva jedino može opredijeliti osnivač Operatora tržišta. Polazeći od iskazanog, pred Operatorom tržišta se eventualno u toku poslovne godine može postaviti novi zahtjev za ulaganje u Berzu, što bi iziskivalo određenje Vlade Crne Gore po istom.

Operator tržišta je, u dosadašnjem periodu, ostvarivao saradnju sa svim subjektima sa kojima postoji direktna povezanost poslova, što je svakako određujuće i za naredni period. Saradnja će se nastaviti i preduzimaće se kontinuirane aktivnosti na operacionalizaciji utvrđenih obaveza, i to sa: Vladom Crne Gore, Agencijom, energetskim subjektima i učesnicima na tržištu električne energije u Crnoj Gori.

Broj: 19/851-3
Podgorica, 23.09.2019.godine

ODBOR DIREKTORA,
Predsjednica,
Maja Pavićević